

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 296/2021

08.07.2021. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Поповић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Драган Ливијан, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1520/20 од 24.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 08.07.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1520/20 од 24.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П 907/17 од 10.03.2020. године, која је исправљена решењима истог суда П 907/17 од 25.05.2020. године и 11.06.2020. године, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа исплати износ од 200.000,00 динара, са законском затезном каматом од 10.03.2020. године до исплате, као и да му на име материјалне штете за адвокатску опомену исплати износ од 9.000,00 динара, са законском затезном каматом од 30.01.2017. године до исплате, и трошкове парничног поступка у износу од 125.460,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате. Одбијен је захтев тужиоца преко досуђеног до траженог износа од 520.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа, као и законска затезна камата на трошкове поступка од пресуђења до извршности.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1520/20 од 24.09.2020. године, усвојена је жалба тужене, жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда преиначена у побиијаном усвајајућем делу одлуке о тужбеном захтеву и делу одлуке о трошковима парничног поступка, тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа исплати износ од 200.000,00 динара, са законском затезном каматом од 10.03.2020. године до исплате, да му на име накнаде материјалне штете за адвокатску опомену исплати износ од 9.000,00 динара и тако што је обавезан тужилац да туженом исплати трошкове поступка у износу од 107.195,00 динара. Обавезан је тужилац да на име трошкова жалбеног поступка исплати туженој износ од 25.980,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

У смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, по ревизији дозвољеној на основу члана 403. став 2. тачка 3. истог Закона, и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац се са ВВ упознао преко друштвене мреже „Facebook“ и после неколико дана комуницирања преко наведене мреже тужилац је предложио ВВ да се виде, иста је на то пристала и дана 30.06.2016. године, око 22 часа, тужилац је дошао код ВВ, да би након краћег разговора имали сексуални однос. Након тога, тужилац је отишао у кафић, а затим кући. Након што је тужилац отишао, ВВ је позвала свог дечка ГГ (који се налазио у ...) и рекла му да је силована. ГГ је замолио своју снају, овде тужену, да оде код ВВ и тужена је са својим супругом одмах отишла код ње, која јој је испричала своју верзију догађаја, али није хтела да зове полицију, нити да то учине тужена и њен супруг, јер није осећала да је силована, пошто није пружила адекватан отпор. И поред противљења ВВ, тужена је позвала телефоном полицију, која је дошла на адресу ВВ, саслушала је, а затим је око 6 ујутру, отишла на адресу тужиоца и привела га на саслушање. Више јавно тужилаштво у Зрењанину је одбацило кривичну пријаву овде тужене против овде тужиоца решењем од 06.10.2016. године, налазећи да се у радњама осумњиченог не стичу сви битни елементи кривичног дела силовање. Тужилац је услед лажног пријављивања кривичног дела од стране тужене трпео душевне болове високог интензитета због повреде части и угледа. Повреда угледа и части код тужиоца је доживљена у склопу свих процедура којима је био изложен почев од болнице, полиције, породице, окружења и на радном месту. Повреду угледа и части је доживљавао за време давања изјаве полицији, као и за време прегледа у болници када је морао да саопштава интимна збивања. Породица као непосредно окружење, приградско насеље, где су комшијске комуникације развијене и придаје им се значај, убрзо су довеле до тога да комшије, како је то већ описано, сазнају за догађај и истим су се бавиле. Родитељима тужиоца је нарочито тешко пало наведено догађање које су доживели као повреду части и угледа целе породице. У време доношења првостепене одлуке тужилац је био стар 25 година.

Код тако утврђеног чињеничног стања, применом одредаба чланова 332. Кривичног законика Републике Србије и 178. истог Закона, као и члана 154, 158. и 200. ЗОО, првостепени суд је усвојио делимично тужбени захтев и обавезао тужену да тужиоцу накнади штету због повреде части и угледа.

Другостепени суд је нашао да је првостепени суд на правилно утврђеном чињеничном стању погрешно применио материјално право, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев у целости.

Одредбом члана 334. Кривичног законика прописано је да ко пријави одређено лице да је учинило кривично дело за које се гони по службеној дужности, а зна да то лице није учинилац тог дела, казниће се затвором од три месеца до три године.

Међутим, у кривичном поступку није утврђена одговорност тужене за наведено дело, а из утврђеног чињеничног стања не произилази да је тужена пријављивала тужиоца, а да је знала да он није учинилац тог дела.

Одредбом члана 280. став 1. и 2. ЗКП, прописано је да државни и други органи, правна и физичка лица пријављују кривична дела која се гоне по службеној дужности, о којима су обавештена или за њих сазнају на други начин, под условима предвиђеним законом и другим прописом. Кривичним закоником је предвиђено у којем случају непријављивање кривичног дела представља кривично дело. Одредбом члана 332. Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 85/05 ... 94/16), прописано је да ко зна да је неко лице учинило кривично дело за које се по закону може изрећи затвор од 30 до 40 година или зна само да је такво дело учињено, а то не пријави пре него што су дело, односно учинилац откривени, казниће се затвором до три године.

Код цитираних законских одредби, према становишту другостепеног суда, не постоји обавеза физичког лица да пријави кривично дело осим у случајевима из члана 332. став 1. КЗ. Међутим, одредбом члана 280. став 1. ЗКП, грађани се позивају на пријављивање кривичних дела о којима су обавештени или су за њих сазнали на други начин, и пријављивање кривичних дела за њих представља моралну обавезу.

Тужена је, упркос противљењу ВВ, осећала моралну обавезу да обавести полицију да постоји могућност да је извршено кривично дело силовање, видевши ВВ уплакану и рашчупану, која јој је притом и саопштила да је силована. Према становишту Врховног касационог суда, службена лица су та која су на основу изјаве ВВ била у могућности да процене да ли је била потребна хитна реакција и привођење тужиоца у раним јутарњим часовима, те се не може ставити на терет туженој испуњење њене грађанске дужности. У том смислу, погрешна је оцена првостепеног суда да је тужена та која је довела до повреде части и угледа тужиоца, јер је требало пажљивије да размотри околности случаја и процени да ли је било кривичног дела силовање или не.

С`обзиром на наведено, правилно је становиште другостепеног суда да нема противправног деловања у радњама тужене, односно да тужена није допринела очигледној повреди части и угледа тужиоца, јер је иста реаговала у складу са ситуацијом, пријавила је дело у уверењу да је исто учињено, због чега су неосновани ревизијски наводи, те тужилац не може основано потраживати накнаду нематеријалне штете од тужене.

Према становишту Врховног касационог суда, тужена је испуњавала своју грађанску дужност, а она не може да процени, с`обзиром да није медицински радник, да ли је ВВ силована или није, те да је на службеним лицима био избор, односно процена поступања у датој ситуацији.

Осталим наводима ревизије оспорава се утврђено чињенично стање и оцена изведених доказа, због чега се ревизија не може изјавити према члану 407. став 1. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић